

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۹۳۱۰۹۱۳۰

دانشگاه شهید چمران اهواز

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی

پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

بررسی وضعیت و مقایسه سطح به‌کارگیری، نتایج و اثربخشی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بر اساس الگوی پذیرش مبتنی بر علاقه و عناصر سازمانی

استاد راهنما:

دکتر فریده عصاره

استاد مشاور:

دکتر عبدالحسین فرج‌پهلوی

نگارنده:

فرزانه خدابخشی

دی ماه ۱۳۹۳

ماحصل آموخته‌هایم را تقدیم می‌کنم به آنان که مهر آسمانی‌شان آرام‌بخش آلام زمینی‌ام است،

به استوارترین تکیه‌گاهم، دستان پر مهر پدرم

به پر مهرترین نگاه زندگیم، چشمان مادرم

و تقدیم به همسرم، اسطوره زندگیم، پناه حُکمتیم و امید بودنم.

پاس خدای را که سخوران، در ستودن او بماند و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را کزاردن

توانند.

از استاد فریخته؛ سرکار خانم پروفور فریده عصاره که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از بیج گلی در این عرصه بر من دریغ نمودند

و زحمت راهنمایی این رساله را بر عهده گرفتند؛

از استاد ارجمند، جناب آقای پروفور عبدالحسین فرج پهلوی، که زحمت مشاوره این رساله را مستقبل شدند.

و سایر اساتید فرزاد و دلسوز گروه جناب آقایان پروفور زاهد بیکدلی، پروفور مرتضی کوبی، دکتر غلامرضا حیدری و سرکار خانم دکتر

خادمی زاده که افتخار نگردمی آن ها را طی این مدت داشتم، قدردانی می کنم.

باشد که این خردترین، بخشی از زحمات آنان را پاس گوید.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات پژوهش

۲	۱-۱ مقدمه
۵	۲-۱ بیان مسئله
۶	۳-۱ اهمیت و ضرورت پژوهش
۷	۴-۱ اهداف پژوهش
۷	۱-۴-۱ هدف اصلی
۷	۲-۴-۱ اهداف ویژه
۸	۵-۱ سؤالات پژوهش
۹	۶-۱ تعاریف مفهومی و عملیاتی

فصل دوم: مبانی نظری پژوهش

۱۱	۱-۲ مقدمه
۱۲	۲-۲ تعریف فناوری
۱۲	۳-۲ فناوری اطلاعات
۱۳	۱-۳-۲ مفهوم فناوری اطلاعات
۱۲	۲-۳-۲ تعریف فناوری اطلاعات
۱۴	۳-۳-۲ جنبه‌های مرتبط با مفهوم فناوری اطلاعات
۱۶	۴-۳-۲ تأثیرات فناوری اطلاعات بر آموزش عالی

۱۸.....	۴-۲ فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۸.....	۱-۴-۲ تعریف فناوری اطلاعات و ارتباطات
۱۹.....	۲-۴-۲ تاریخچه فناوری اطلاعات و ارتباطات
۲۱.....	۳-۴-۲ نقش فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات در آموزش
۲۳.....	۵-۲ مدل پذیرش مبتنی بر علاقه
۲۴.....	۱-۵-۲ بعد اول مدل پذیرش مبتنی بر علاقه: مراحل علاقه‌مندی
۲۵.....	۲-۵-۲ بعد دوم مدل پذیرش مبتنی بر علاقه: سطوح کاربرد
۲۷.....	۳-۵-۲ بعد سوم: شکل‌گیری نوآوری
۲۹.....	۶-۲ الگوی عناصر سازمانی
۳۰.....	۷-۲ پیشینه پژوهش
۳۰.....	۱-۷-۲ مقدمه
۳۱.....	۲-۷-۲ پیشینه پژوهش در خارج از کشور
۴۰.....	۳-۷-۲ پیشینه پژوهش در داخل کشور
۴۵.....	۴-۷-۲ جمع‌بندی پیشینه

فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش

۴۸.....	۱-۳ مقدمه
۴۸.....	۳-۲ روش پژوهش
۴۸.....	۳-۳ جامعه‌ی پژوهش و روش نمونه‌گیری

۴۸.....	۱-۳-۳ جامعه‌ی پژوهش.....
۴۹.....	۲-۳-۳ روش نمونه‌گیری.....
۵۲.....	۴-۳ ابزار گردآوری داده‌ها.....
۵۲.....	۱-۴-۳ پرسشنامه.....
۵۳.....	۲-۴-۳ مؤلفه‌های پرسشنامه.....
۵۴.....	۳-۴-۳ مراحل تنظیم پرسشنامه‌های اولیه.....
۵۵.....	۴-۴-۳ روایی و پایایی ابزار گردآوری داده‌ها.....
۵۸.....	۵-۳ روش گردآوری داده‌ها.....
۵۸.....	۶-۳ روش‌های آماری مورد استفاده برای تجزیه و تحلیل داده‌ها.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش

۶۱.....	۱-۴ مقدمه.....
۶۱.....	۲-۴ بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان.....
۶۱.....	۱-۲-۴ جنسیت پاسخ‌دهندگان.....
۶۲.....	۲-۲-۴ سن پاسخ‌دهندگان.....
۶۳.....	۳-۲-۴ رشته تحصیلی پاسخ‌دهندگان.....
۶۴.....	۴-۲-۴ دانشگاه محل خدمت پاسخ‌دهندگان.....
۶۴.....	۵-۲-۴ دانشکده‌های محل خدمت پاسخ‌دهندگان.....
۶۶.....	۶-۲-۴ سابقه خدمت پاسخ‌دهندگان.....

- ۶۷-۲-۷ رتبه علمی پاسخ‌دهندگان.....۶۷
- ۶۷-۳-۴ فراوانی سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات توسط پاسخ‌دهندگان.....۶۷
- ۶۹-۴-۴ گویه‌های مربوط به مؤلفه‌های پژوهش۶۹
- ۶۹-۱-۴-۴ گویه‌های مربوط به مؤلفه درون‌داد کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات۶۹
- ۷۰-۲-۴-۴ گویه‌های مربوط به مؤلفه فرایند کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات.....۷۰
- ۷۱-۳-۴-۴ گویه‌های مربوط به مؤلفه نتایج فردی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات.....۷۱
- ۷۳-۴-۴-۴ گویه‌های مربوط به مؤلفه نتایج سازمانی به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات.....۷۳
- ۷۴-۵- امتیاز پاسخ‌دهندگان از مؤلفه‌های پژوهش۷۴
- ۷۸-۶- تجزیه و تحلیل نتایج۷۸
- ۷۹-۱-۶-۴ نرمال بودن توزیع داده‌های پژوهش.....۷۹
- ۸۰-۲-۶-۴ بررسی وضعیت موجود مؤلفه‌های پژوهش.....۸۰
- ۸۳-۳-۶-۴ ارتباط بین مؤلفه‌های کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات.....۸۳
- ۸۴-۷- یافته‌های مربوط به سؤالات پژوهش۸۴
- ۸۵-۱-۷-۴ بررسی سطح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز.....۸۵
- ۸۵-۲-۷-۴ بررسی تفاوت بین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بر اساس عوامل جمعیت شناختی (جنسیت، رشته تحصیلی، سن، سابقه خدمت و رتبه علمی).....۸۶

- ۳-۷-۴ مقایسه‌ی سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز.....۱۰۱
- ۴-۷-۴ بررسی تفاوت بین دیدگاه‌های اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بر طبق عوامل جمعیت‌شناختی (جنسیت، سن، سابقه خدمت و رتبه دانشگاهی) پیرامون مؤلفه‌های درون‌داد، فرایند، نتایج سازمانی و نتایج فردی کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات.....۱۰۳
- ۵-۷-۴ بررسی تفاوت بین دیدگاه‌های اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز پیرامون مؤلفه‌های درون‌داد و فرایند کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی و یادگیری.....۱۱۱
- ۶-۷-۴ بررسی تفاوت بین دیدگاه‌های اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز پیرامون مؤلفه‌های نتایج فردی و نتایج سازمانی کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی و یادگیری.....۱۱۲

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری داده‌های پژوهش

- ۱-۵ مقدمه ۱۱۵
- ۲-۵ بحث و نتیجه‌گیری ۱۵
- ۱-۲-۵ بحث پیرامون یافته‌های جمعیت‌شناختی..... ۱۱۶
- ۳-۵ بحث پیرامون یافته‌های مربوط به سؤال‌های پژوهش ۱۱۸
- ۱-۳-۵ بررسی سطح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز. ۱۱۸

- ۲-۳-۵ بررسی تفاوت بین سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور شهر اهواز بر اساس عوامل جمعیت شناختی (جنسیت، رشته تحصیلی، سن، سابقه خدمت و رتبه علمی) ۱۱۹
- ۳-۳-۵ مقایسه‌ی سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز ۱۲۳
- ۴-۳-۵ بررسی تفاوت بین دیدگاه‌های اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بر طبق عوامل جمعیت‌شناختی (جنسیت، سن، سابقه خدمت و رتبه دانشگاهی) پیرامون مؤلفه‌های درون‌داد، فرایند، نتایج سازمانی و نتایج فردی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات ۱۲۴
- ۵-۳-۵ بررسی تفاوت بین دیدگاه‌های اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز پیرامون مؤلفه‌های درون‌داد و فرایند کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی و یادگیری ۱۲۶
- ۶-۳-۵ بررسی تفاوت بین دیدگاه‌های اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز پیرامون مؤلفه‌های نتایج فردی و نتایج سازمانی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی و یادگیری ۱۲۷
- ۴-۵ نتیجه‌گیری ۱۲۸
- ۵-۵ پیشنهادها ۱۲۹
- ۱-۵-۵ پیشنهادهای اجرایی ۱۲۹
- ۲-۵-۵ پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده ۱۳۰

فهرست شکلها و نمودارها

شکل ۱-۲: مدل پذیرش مبتنی بر علاقه ۲۴

نمودار ۱-۴: درصد پاسخ دهندگان بر حسب سن ۶۲

فهرست جدول‌ها

جدول ۱-۲: متغیرها و مؤلفه‌های شکل‌گیری نوآوری برای تقویت یادگیری از طریق رایانه (اقتباس از نیوهوز، ۲۰۰۱).....	۲۷
جدول ۲-۲: پنج عنصر سازمانی (کافمن و هرمن، ۱۳۸۲).....	۲۹
جدول ۱-۳: حجم نمونه برای دو دانشگاه شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز.....	۵۰
جدول ۲-۳: محاسبه‌ی تعداد هر یک از نمونه‌ها به تفکیک دانشکده (دانشگاه شهید چمران).....	۵۱
جدول ۳-۳: محاسبه‌ی تعداد هر یک از نمونه‌ها به تفکیک دانشکده (دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور).....	۵۲
جدول ۴-۳: مؤلفه‌های پرسشنامه.....	۵۴
جدول ۵-۳: ضریب آلفای کرونباخ ابزار اندازه‌گیری.....	۵۸
جدول ۱-۴: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر حسب جنسیت به تفکیک دو دانشگاه مورد بررسی.....	۶۲
جدول ۲-۴: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر حسب رشته تحصیلی.....	۶۳
جدول ۳-۴: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر حسب دانشگاه محل خدمت.....	۶۴
جدول ۴-۴: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر حسب دانشکده محل خدمت.....	۶۵
جدول ۵-۴: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر حسب سابقه خدمت به تفکیک دو دانشگاه مورد بررسی.....	۶۶

- جدول ۴-۶: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر حسب رتبه علمی به تفکیک دو دانشگاه ۶۷
- جدول ۴-۷: توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بر حسب سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات ۶۸
- جدول ۴-۸: گویه‌های مربوط به مؤلفه درونداد کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در دو دانشگاه مورد بررسی ۷۰
- جدول ۴-۹: گویه‌های مربوط به مؤلفه فرایند کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در دو دانشگاه مورد بررسی ۷۱
- جدول ۴-۱۰: گویه‌های مربوط به مؤلفه نتایج فردی کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در دو دانشگاه مورد بررسی ۷۲
- جدول ۴-۱۱: گویه‌های مربوط به مؤلفه نتایج سازمانی کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در دو دانشگاه مورد بررسی ۷۳
- جدول ۴-۱۲: امتیاز پاسخ‌دهنده‌ها از مؤلفه‌های پژوهش به تفکیک جنسیت ۷۴
- جدول ۴-۱۳: امتیاز پاسخ‌دهندگان از مؤلفه‌های پژوهش به تفکیک سن ۷۵
- جدول ۴-۱۴: امتیاز پاسخ‌دهندگان از مؤلفه‌های پژوهش به تفکیک دو دانشگاه مورد بررسی ۷۵
- جدول ۴-۱۵: امتیاز پاسخ‌دهندگان از مؤلفه‌های پژوهش بر حسب سابقه خدمت ۷۶
- جدول ۴-۱۶: امتیاز پاسخ‌دهندگان از مؤلفه‌های پژوهش بر حسب رتبه علمی ۷۷
- جدول ۴-۱۷: امتیاز کلی پاسخ اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی به مؤلفه‌های کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات ۷۸
- جدول ۴-۱۸: نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنوف برای مؤلفه‌های کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات ۷۹
- جدول ۴-۱۹: نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای بررسی وضعیت مؤلفه درونداد کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در میان اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی ۸۰

- جدول ۴-۲۰: نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای بررسی وضعیت مؤلفه فرایند کاربست فناوری اطلاعات و ارتباطات در میان اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی ۸۱
- جدول ۴-۲۱: نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای بررسی وضعیت مؤلفه نتایج فردی کاربست فناوری اطلاعات و ارتباطات در میان اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی ۸۲
- جدول ۴-۲۲: نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای بررسی وضعیت نتایج سازمانی کاربست فناوری اطلاعات و ارتباطات در میان اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی ۸۲
- جدول ۴-۲۳: ضریب همبستگی بین مؤلفه‌های کاربست فناوری اطلاعات و ارتباطات ۸۴
- جدول ۴-۲۴: مقایسه میانگین سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات توسط پاسخ‌دهندگان با میانگین فرضی ۴ ۸۵
- جدول ۴-۲۵: جدول توافقی برای تعیین سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در بین همه اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی ۸۶
- جدول ۴-۲۶: نتایج آزمون تی از لحاظ مقایسه میانگین سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در بین اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی به تفکیک جنسیت ۸۷
- جدول ۴-۲۷: نتایج آزمون خی دو تفاوت بین سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات با جنسیت ۸۸
- جدول ۴-۲۸: نتایج اثرات بین آزمودنی‌ها از لحاظ میانگین سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در گروه‌های سنی مختلف ۸۹
- جدول ۴-۲۹: نتایج آزمون خی دو تفاوت بین سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات با سن اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی ۹۰
- جدول ۴-۳۰: نتایج اثرات بین آزمودنی‌ها از لحاظ میانگین سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در گروه‌ها با سابقه خدمت مختلف ۹۱

- جدول ۴-۳۱: نتایج آزمون خن دو تفاوت بین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات با سابقه خدمت بین اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی ۹۳
- جدول ۴-۳۲: نتایج آزمون تعقیبی شفه برای تعیین میانگین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در گروه‌ها با سابقه خدمت مختلف ۹۴
- جدول ۴-۳۳: نتایج اثرات بین آزمودنی‌ها از لحاظ مقایسه میانگین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در رشته‌های تحصیلی مختلف ۹۵
- جدول ۴-۳۴: نتایج آزمون خن دو تفاوت بین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات با رشته‌های تحصیلی اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی ۹۷
- جدول ۴-۳۵: نتایج اثرات بین آزمودنی‌ها از لحاظ میانگین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در گروه‌ها با رتبه‌های علمی مختلف ۹۸
- جدول ۴-۳۶: نتایج آزمون خن دو تفاوت بین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات با رتبه علمی اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی ۹۹
- جدول ۴-۳۷: نتایج آزمون تعقیبی شفه برای میانگین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در گروه‌ها با رتبه‌های علمی مختلف ۱۰۰
- جدول ۴-۳۸: نتایج آزمون تی از لحاظ مقایسه میانگین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز ۱۰۱
- جدول ۴-۳۹: نتایج آزمون خن دو تفاوت بین سطوح به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات با دانشگاه‌های مورد بررسی ۱۰۲
- جدول ۴-۴۰: نتایج آزمون تی از لحاظ مقایسه میانگین مؤلفه‌های کاربست فناوری اطلاعات و ارتباطات در بین اعضای مرد و زن هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و جندی شاپور اهواز ۱۰۳
- جدول ۴-۴۱: نتایج اثرات بین آزمودنی‌ها از لحاظ میانگین مؤلفه‌های کاربست فناوری اطلاعات و

- ارتباطات در گروه‌های سنی مختلف..... ۱۰۴
- جدول ۴-۴۲: نتایج آزمون تعقیبی شفه برای میانگین نتایج فردی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات
- در گروه‌های سنی مختلف..... ۱۰۵
- جدول ۴-۴۳: نتایج اثرات بین آزمودنی‌ها از لحاظ میانگین مؤلفه‌های کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ارتباطات در گروه‌ها با سابقه خدمت مختلف..... ۱۰۶
- جدول ۴-۴۴: نتایج آزمون تعقیبی شفه برای میانگین نتایج فردی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات
- در گروه‌ها با سابقه خدمت مختلف..... ۱۰۷
- جدول ۴-۴۵: نتایج آزمون تعقیبی شفه برای میانگین نتایج سازمانی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات
- در گروه‌های پاسخ‌دهندگان با سابقه خدمت مختلف..... ۱۰۸
- جدول ۴-۴۶: نتایج اثرات بین آزمودنی‌ها از لحاظ میانگین مؤلفه‌های کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ارتباطات در گروه‌ها با رتبه‌های علمی مختلف..... ۱۰۹
- جدول ۴-۴۷: نتایج آزمون تعقیبی شفه برای میانگین درون‌داد کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات
- در گروه‌ها با رتبه‌های علمی مختلف..... ۱۱۰
- جدول ۴-۴۸: نتایج آزمون تعقیبی شفه برای میانگین فرایند کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات
- در گروه‌ها با رتبه‌های علمی مختلف..... ۱۱۰
- جدول ۴-۴۹: نتایج آزمون تی از لحاظ مقایسه میانگین مؤلفه‌های درون‌داد و فرایند کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و جندی شاپور اهواز..... ۱۱۱
- جدول ۴-۵۰: نتایج آزمون تی از لحاظ مقایسه میانگین مؤلفه‌های نتایج سازمانی و نتایج فردی کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز..... ۱۱۲

چکیده

شماره دانشجویی: ۹۱۱۰۹۰۲	نام: فرزانه	نام خانوادگی: خدابخشی
عنوان پایان نامه: بررسی وضعیت و مقایسه سطح به کارگیری، نتایج و اثربخشی کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز بر اساس الگوهای پذیرش مبتنی بر علاقه و عناصر سازمانی		
استاد/ اساتید راهنما: دکتر فریده عصاره		استاد/ اساتید مشاور: دکتر عبدالحسین فرج پهلوی
درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: علم اطلاعات و دانش‌شناسی	گرایش: اطلاع‌رسانی
دانشگاه: شهید چمران	دانشکده: علوم تربیتی و روانشناسی	گروه: علم اطلاعات و دانش‌شناسی
تاریخ فارغ التحصیلی: تعداد صفحه: ۱۶۳		
کلیدواژه‌ها: فناوری اطلاعات و ارتباطات، اعضای هیأت علمی، سطح به کارگیری، دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، آموزش عالی.		
<p>نظام‌های آموزشی در سراسر جهان، فشار فزاینده‌ای را در جهت استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش عالی تجربه می‌کنند، لذا دانشگاه‌های ایران هم از این قاعده مستثنی نیستند. به همین منظور پژوهش حاضر به بررسی و مقایسه سطح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات بر اساس الگوی پذیرش مبتنی بر علاقه و نیز بررسی نتایج و اثربخشی کاربری فناوری اطلاعات بر مبنای الگوی عناصر سازمانی در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز پرداخته است. این پژوهش از نوع پژوهش‌های پیمایشی - توصیفی محسوب می‌شود و برای جمع‌آوری داده‌ها از دو پرسشنامه سنجش سطوح کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات گریفن و کریستنسن و پرسشنامه پایان‌نامه کارشناسی ارشد کریمی (۱۳۸۶) استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش را ۱۱۳۲ نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز تشکیل می‌دهد که با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، ۳۰۲ نفر از آنها انتخاب شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل واریانس یک طرفه، آزمون مجذور خی و آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان داده که اکثریت اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی (۶۱/۶ درصد) در دو سطح ۵ و ۶ (استفاده عادی و بهبود) به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات قرار دارند و ۸۳ درصد از اعضای هیأت علمی دانشگاه شهید چمران و ۷۵/۶ درصد اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور در سطوح ۵ تا ۸ (استفاده عادی، بهبود، یکپارچه سازی و تجدید و نوسازی) به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات قرار دارند. یافته‌های پژوهش همچنین نشان داد که مؤلفه‌های درون‌داد و فرایند کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در وضعیتی نامطلوب و مؤلفه‌های نتایج فردی و نتایج سازمانی در وضعیت مطلوبی قرار دارند. نتایج پژوهش همچنین حاکی از این است که بین اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی در سطوح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات بر اساس جنسیت، سن و رشته تحصیلی تفاوت معناداری وجود ندارد ولی از نظر سابقه خدمت و رتبه علمی وجود دارد. همچنین بین دیدگاه اعضای هیأت علمی دو دانشگاه مورد بررسی در خصوص تأثیر مؤلفه فرایند در کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات تفاوت معناداری وجود دارد ولی از نظر تأثیر مؤلفه‌های درون‌داد، نتایج سازمانی و نتایج فردی تفاوت معناداری مشاهده نشده است.</p>		

فصل اول: کلیات پژوهش

- مقدمه
- بیان مسئله
- اهمیت و ضرورت پژوهش
- اهداف پژوهش
- سوالات پژوهش
- تعاریف مفهومی و عملیاتی پژوهش

۱-۱ مقدمه

در عصر حاضر مسائلی مطرح هستند که دیگر با راهکارهای گذشته حل شدنی نیستند. ویژگی عمده مسائل امروزی در بزرگی و وسعت مقدار داده‌ها و اطلاعاتی است که باید جمع‌آوری، نگهداری، تولید، پردازش، بازیابی و تحلیل شوند. این ویژگی که مولد بخش اعظم پیچیدگی‌های سازمانی است، حرکت به سوی توسعه فناوری نوینی به نام فناوری اطلاعات را موجب می‌شود که به کمک آن کار با داده‌ها و اطلاعات فراوان تسهیل شود. فناوری‌های نوین کسب اطلاعات به سرعت و به طور مداوم در حال تغییرند و این در حالی است که تغییرات در آینده با سرعت و شدت بیشتری ادامه خواهد داشت. بنابراین لازم است که بین سواد و فناوری، همگرایی خاصی ایجاد شود تا افراد بتوانند پاسخ‌گوی نیازهای حال و آینده جامعه باشند.

تحولات حوزه فناوری همواره نظام‌های آموزشی را تحت تأثیر قرار داده‌اند به گونه‌ای که "امروزه بزرگ‌ترین انتظارات از کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا)^۱ را می‌توان در یاددهی و یادگیری یافت" (استنسیکر، ماسن، بورگن، آفتبرو و کارست^۲، ۲۰۰۷). زیرا به یاری فناوری اطلاعات و ارتباطات است که می‌توان فرایند یاددهی و یادگیری و در پی آن یادگیری مادام‌العمر را تسهیل کرد و بهبود بخشید و همچنین امکان انتقال اطلاعات، بازسازی و بازآفرینی دانش را برای افراد بیشتری در تمامی گروه‌های سنی جامعه از جمله جوانان فراهم آورد. به عنوان یک عامل اثربخش، نباید تأثیر این فناوری‌ها را در تحول و بازسازی فرایند یاددهی و یادگیری نادیده انگاشت. توانایی و ارزشمندی سطوح مختلف فناوری اطلاعات و ارتباطات و تأثیر آن بر نقاط قوت، فرصت‌ها، تهدیدها و ضعف‌های یادگیری دانشجویان و روش‌های آموزشی استادان روز به روز در حال تحول و گسترش است (شعبانی، ۱۳۸۳).

^۱ Information and Communication Technology (ICT)

^۲ Stensaker, Maassen, Borgan, Oftebro & Karseth

تلفیق فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی و یادگیری تأثیر زیادی در نظام آموزشی دارد که تا کنون الگوهایی برای آن ارائه شده است. با توجه به هدف پژوهش حاضر که بررسی سطح به کارگیری و نتایج و اثربخشی کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات اعضای هیأت علمی دو دانشگاه شهید چمران و علوم پزشکی جندی شاپور اهواز است و همچنین با توجه به این امر که از مجموع مدل‌های پذیرش فناوری، مدل‌های هنجاریابی شده و قابل اعتماد مورد بررسی قرار گرفتند و هیچ کدام قادر به بررسی سطح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات نبودند و اکثر آنها نگرش و برداشت ذهنی افراد را در این زمینه مورد مطالعه قرار می‌دادند، در این پژوهش از بعد دوم الگوی پذیرش مبتنی بر علاقه برای بررسی سطح به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات استفاده شده است.

الگوی پذیرش مبتنی بر علاقه شامل سه بعد علاقه‌مندی (اس. ا. سی^۱)، سطوح کاربرد (ال. ا. یو^۲)، و شکل‌گیری نوآوری (آی سی^۳) است. مراحل علاقه‌مندی، به توضیح چگونگی درک مدرسان از فناوری و احساس آنان درباره‌ی آن می‌پردازد (ییدانا^۴، ۲۰۰۷). منظور از سطوح کاربرد، فعالیتی است که عضو هیأت علمی در رابطه با به کارگیری فناوری مورد نظر انجام می‌دهد و شامل زنجیره‌ای از مراحل - از عدم استفاده تا تجدید و نوسازی (بازسازی) فناوری - است (هال و هورد^۵، ۱۹۸۷؛ ساهین^۶، ۲۰۰۷) که در آن سازمان سعی می‌کند کیفیت و بهره‌گیری از فناوری را ارزیابی کند و تغییرات عمده یا راه‌حل‌های جایگزین را برای ارائه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات در جهت افزایش تأثیر آن بر فراگیران شناسایی کند. شکل‌گیری فناوری، بر توصیف شکل‌های نتیجه بخش و عملیاتی فناوری متمرکز است.

الگوی عناصر سازمانی ارتباط میان آن چه را که سازمان‌ها به کار می‌برند، یا تولید می‌کنند و نتایج حاصل از آن را نشان می‌دهد. به عبارت دیگر، این الگو متشکل از عناصر پنج‌گانه‌ای است که

¹ Stages of Concern (SoC)

² Levels of Use (LoU)

³ Innovation Configuration (IC)

⁴ Yidana

⁵ Hall & Hord

⁶ Sahin